

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul magistraților*, inițiată de doamna senator Rodica Mihaela Stănoiu și de domnul deputat Florin Iordache din Grupurile parlamentare ale PSD (PL-x 72/2006).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă parlamentară are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată*, în sensul ca numirea și revocarea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție să fie făcută de Președintele României, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, propunerea de numire și revocare pentru restul funcțiilor de conducere din cadrul acestui parchet, prevăzute la art. 54 alin. (1) din lege, rămânând în continuare în competența ministrului justiției, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii.

În *Expunerea de motive* se arată că numirea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - art. 54 din Legea nr. 303/2004 - de către Președintele României, la propunerea Ministrului Justiției, contravine dispozițiilor constituționale și constituie o imixtiune a politicului în justiție, încălcându-se grav principiul separației puterilor în stat.

II. Observații și propuneri

1. Realizarea reformei în sistemul judiciar este atent monitorizată de instituțiile comunitare, iar neîndeplinirea angajamentelor în acest domeniu poate conduce la activarea clauzei de salvagardare.

Menționăm că raportul comprehensiv al Comisiei Europene din octombrie 2005 atestă progresele înregistrate de țara noastră în acest domeniu, arătând printre altele că pachetul de legi privind reforma în justiție *"conține multe elemente pozitive, iar cadrul juridic oferă acum suficiente garanții pentru independența personală și instituțională a judecătorilor și procurorilor"*. Tot în această ordine de idei, raportul evidențiază că *"Procurorul general și Procurorul general al PNA devin personal responsabili pentru rezultatele instituțiilor lor, Ministrul Justiției putând, după obținerea avizului Consiliului Superior al Magistraturii, să îi elibereze din funcție, dacă performanța lor, evaluată prin prisma unor criterii clare și obiective, devine nesatisfăcătoare."*

2. Reglementarea cuprinsă în art. 54 din Legea nr. 303/2004 a fost introdusă prin Titlul XVII al *Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente*, lege adoptată prin procedura angajării răspunderii Guvernului. În acest context, legea a fost supusă unei largi dezbateri publice, soluția propusă fiind însușită în urma derulării procedurii angajării, procedură în cadrul căreia, potrivit alin. (3) al art. 114 din Constituția României, republicată, parlamentarii pot formula amendamente la proiectul de lege prezentat, iar dacă acestea sunt acceptate de Guvern proiectul de lege se consideră adoptat împreună cu amendamentele respective. Tot ca urmare a derulării procedurii angajării răspunderii Guvernului a fost inițiată o moțiune de cenzură care a fost, în urma dezbaterii în cadrul Parlamentului, respinsă. De asemenea, în exercitarea dreptului de sesizare a neconstituționalității proiectelor de acte normative, anterior

promulgării acestora, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 375/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 591 din 8 iulie 2005, în sensul că, în afară de cele cinci texte pe care le consideră neconstituționale, sunt constituționale *"toate celelalte dispoziții din Legea privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente care formează obiectul sesizărilor"* (printre care s-a numărat și textul actualului art. 54 din Legea nr. 303/2004).

3. Pe fond, dispoziția cuprinsă în art. 54 din Legea nr. 303/2004, s-a fundamentat pe următoarele considerente:

Potrivit art. 132 alin. (1) din Constituția României, republicată, procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției.

De asemenea, Guvernul, din care face parte și ministrul justiției, răspunde de politica penală a statului și de eficiența combaterii criminalității. În acest context, ministrul justiției răspunde pentru eficiența parchetelor, în caz contrar, răspunderea menționată în fraza anterioară fiind lipsită de conținut. Având în vedere această răspundere, ministrului justiției îi revine sarcina de a veghea inclusiv asupra modului în care se realizează conducerea parchetelor, în baza principiilor responsabilității și eficienței. Din acest motiv, propunerea de numire sau, după caz, de revocare din funcție a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiției pe care ministrul justiției, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, o face Președintelui se bazează tocmai pe acordarea de substanță principiului responsabilității.

Această atribuție a ministrului justiției nu împieteează nici asupra independenței procurorilor, așa cum se menționează în *Expunerea de motive* a propunerii legislative. Ministrul Justiției nu controlează în nici un caz soluțiile procurorilor, aceștia fiind independenți și bucurându-se de stabilitate, potrivit art. 3 alin. (1) al Legii nr. 303/2004, iar Consiliul Superior al Magistraturii este, în continuare, garantul acestei independențe. Consiliul nu are, însă, nici o atribuție ori responsabilitate în ceea ce privește lupta cu criminalitatea sau corupția, motiv pentru care pârghiile pentru exercitarea acestor atribuții, respectiv pentru angajarea răspunderii în această luptă trebuie să aparțină Guvernului.

4. Dezbaterile din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii - ocazionate de solicitarea avizului pentru numirea sau revocarea din funcția de Procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - sunt o garanție a transparenței acestor proceduri, având în vedere caracterul public al ședințelor Consiliului. În plus, cererea de revocare a Procurorului general se circumscrie unor criterii de eficiență menționate explicit în art. 51 din Legea nr. 303/2004, care au fost elaborate astfel încât să nu dea loc la exercitarea abuzivă a prerogativelor de revocare. Mai mult, rapoartele anuale prezentate ministrului justiției și Consiliului Superior al Magistraturii de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Departamentul Național Anticorupție - prevăzute în art. 79 și art. 88 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată - vor fi baza evaluării eficienței manageriale a celor două instituții și a conducătorilor lor.

Criteriile de evaluare pe care va trebui să fie construit raportul anual vor fi redactate astfel încât să se asigure obiectivitatea și tratamentul egal. Ministrul justiției va prezenta raportul în Parlament, creându-se posibilitatea dezbaterilor publice asupra eficienței manageriale/rezultatelor Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, respectiv, Departamentului Național Anticorupție. Actuala reglementare este, deci, de natură a acorda substanță principiului responsabilității.

5. În ceea ce privește motivarea propunerii legislative și pe aspecte de neconstituționalitate, pe lângă argumentele conținute în decizia Curții Constituționale menționate mai sus, considerăm că dispozițiile art. 54 din Legea nr. 303/2004 au un deplin suport constituțional. Potrivit art. 94 lit. c) din Constituție, republicată, Președintele României are ca atribuție numirea în funcții publice, iar această numire se face în condițiile legii. Nu există nici un text constituțional care să reglementeze numirea în funcțiile de conducere din parchete, ceea ce înseamnă că aceasta se face în condițiile reglementate de lege, și anume Legea nr. 303/2004.

Mai mult, modificările introduse prin Legea nr. 247/2005 sunt în total acord cu documentele internaționale în materie. Astfel, Recomandarea (2000)19 privind rolul procurorului în sistemul justiției

penale, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei afirmă în art. 11 că parchetele vor da periodic și public socoteală pentru activitățile lor și, în special, pentru cum au îndeplinit prioritățile, iar în art. 13 se recunoaște posibilitatea ca procurorii "*să facă parte din executiv sau să fie subordonați executivului*" și se cer anumite garanții, cum ar fi reglementarea prin lege a puterilor executivului asupra procurorilor, transparență în exercitarea puterilor executivului asupra procurorilor, respectarea tratatelor internaționale și a principiilor generale de drept etc. Dispoziții actuale ale Legii nr. 303/2004 merg mai departe, în sensul că atribuie mult mai multă independență procurorilor din România.

Procedura de numire și revocare a conducătorilor parchetului este conformă cu procedura de numire și revocare din alte state membre ale Uniunii Europene, precum Danemarca, Finlanda, Suedia, Germania, Irlanda, Spania, Portugalia, Cehia, Estonia, Slovenia.

În toate aceste state, parchetele se află sub autoritatea Ministerului Justiției, care, ca parte a Guvernului, are atribuția formulării și asigurării buneii aplicări a politicii penale, motiv pentru care, deși nu poate interveni în activitatea desfășurată de procurori, are, totuși atribuții, în ceea ce privește numirea conducătorilor parchetelor.

Nu poate fi reținută nici critica exprimată în *Expunerea de motive* în sensul că ministrul justiției, membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii, numește și revocă un alt membru de drept al Consiliului - Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Calitatea de membru de drept al Consiliului revine procurorului general în considerarea reprezentativității funcției, nu a persoanei acestuia. Ministrul justiției numește și revocă procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, nu un membru al Consiliului. Această din urmă funcție este îndeplinită de orice persoană care este numită în funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, revocarea din funcție a procurorului general ne semnificând revocarea din funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție va fi întotdeauna reprezentat în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii de procurorul care conduce acest parchet, numit în condițiile legii.

6. Un alt aspect care a fost avut în vedere la elaborarea textului art. 54 a fost legat de practica aplicării reglementării anterioare, care a dovedit ineficiența sistemului instituit în ceea ce privește evaluarea activității parchetelor. Astfel, spre exemplu, în martie 2005, Parchetul Național Anticorupție a transmis raportul pentru 2004 Consiliului Superior al Magistraturii care nu a luat în discuție eficiența și rezultatele ultimului an de activitate (absența cauzelor de corupție la nivel înalt) și ca atare nu a luat nici o decizie în acest sens, lipsind, practic, de conținut principiul responsabilității. Acest aspect, a fost de altfel reținut ca o critică din partea Comisiei Europene formulată în Rapoartele de monitorizare a României în vederea aderării la Uniunea Europeană. Aceste critici s-au transformat însă, după adoptarea Legii nr. 247/2005, în aprecieri la adresa eforturilor Guvernului României în direcția eficientizării activității parchetelor, inclusiv din punct de vedere managerial.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele prezentate, **Guvernul nu susține adoptarea propunerii legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului deputat **Adrian NĂSTASE**

Președintele Camerei Deputaților